

Onbeperkt toegang tot alle artikelen op nrc.nl

Abonneer

Zoeken naar vacatures

> Ik ben werkgever

[Bekijk alle vacatures](#)

Functie, bedrijfsnaam, trefwoorden

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

Reportage

Nederlandse ondernemers vrezen een verloren Spaanse zomer

Toerisme Vorig jaar kwam een recordaantal toeristen naar Spanje. Maar door de corona, die Spanje hard treft, zijn alle B&B's en vakantiehuisen nu leeg. Drie Nederlandse ondernemers vertellen wat dit voor hen betekent.

✍ Koen Greven ⌚ 9 april 2020 om 18:56 ⌚ Leestijd 5 minuten

Molino de la Horcajada, het bed and breakfast dat Frank Diephuis heeft geopend in een oude watermolen ten noorden van Madrid.

Alfredo Cáliz 📷

Weg van de drukte, weg van de stress, weg van de regen, en een nieuw leven beginnen onder de Spaanse zon. Duizenden Nederlanders vervulden de voorbije decennia deze droom door naar Spanje te emigreren. De band met het vaderland werd nooit helemaal doorgesneden, want juist de Nederlandse vakantiegangers moesten dat tweede leven financieren: als gasten van een bed and breakfast, of als huurders van een vakantiewoning.

Dit businessmodel werkte voor velen wonderwel. Vorig jaar nog ontving Spanje een recordaantal van [83,7 miljoen toeristen, onder wie 3,7 miljoen Nederlanders](#). „Er zat de afgelopen jaren een constant stijgende lijn in”, zegt ondernemer Debbie de Jong in een videogesprek.

De Jong (59) is één van de ruim vijftigduizend Nederlanders die naar Spanje emigreerden. Zij vestigde zich in Catalonië. Maar de zaken in haar bed and breakfast Can Portell, ook wel bekend onder de naam *123Ole*, liggen door de uitbraak van het coronavirus volledig stil. Het is in heel Spanje nu verboden toeristen te huisvesten.

„Hier heb ik geen moment rekening mee gehouden. Dit is een zwarte nachtmerrie”, zegt De Jong. „Ik kan dit wel een paar maanden uitzingen, maar als het veel langer gaat duren, zal het een helse klus worden om de verliezen in het najaar enigszins te kunnen compenseren.”

Duizenden andere Nederlanders die in de toerismesector werken, zitten in dezelfde situatie. Zoals de 56-jarige Frank Diephuis, en het stel Reijer Staats (46) en Johan Pastoor (52). Voor deze ondernemers is hun toekomst in Spanje opeens een stuk minder zonnig geworden. „Een paar weken geleden leek alles nog perfect in elkaar te passen”, zegt Reijer Staats. „Nu is niets meer zeker.”

Drie vragen aan Nederlandse toerisme-ondernemers in Spanje.

Lees ook:

Vakantiehuis kopen in Spanje? Pas op voor de 'emotiekoop'

1. Waarom zijn jullie indertijd naar Spanje geëmigreerd?

Debbie de Jong: „Ik werkte als televisieproducent bij Endemol. Voor mijn gevoel duurde dit bijna 24 uur per dag. Totdat ik op mijn 45ste snel na elkaar twee vriendinnen verloor aan kanker. Dat zette mij aan het denken. Het leven kan dus zomaar voorbij zijn.”

De Jong besloot met man en kinderen een jaar naar het buitenland te gaan en daarna „wel weer verder te zien”. Ze huurden een gigantisch huis in het Catalaanse Sant Andreu del Terri, dat ooit als bed and breakfast was gebruikt. „We kozen voor dit gebied omdat de vliegverbindingen goed zijn en je in geval van nood in vijftien uur naar Nederland kunt rijden”, vertelt De Jong. „Het was nooit per se een grote droom van me om een bed and breakfast te beginnen, maar we rolden er automatisch in. We hebben het stap voor stap uitgebouwd en nu is het een serieus bedrijfje geworden. Ik run het in mijn eentje – ik ben inmiddels gescheiden. In de zomer krijg ik hulp van vier tot vijf medewerkers.”

Frank Diephuis woont inmiddels meer dan de helft van zijn leven in Spanje. Dertig jaar geleden kwam hij als manager voor Philips in het land terecht, en hij bleef. Toen Diephuis later als manager van Nokia zijn baan verloor, werd hij teruggeworpen op zichzelf. „Ik moest op zoek naar iets nieuws om mijn vrouw en kinderen te onderhouden. Dat maakte bepaalde krachten in me los”, vertelt de voorzitter van The Dutch Business Club, een gezelligheidsvereniging voor Nederlandse zakenlui in Spanje.

Hij zit op het terras van zijn oude watermolen in de Lozoyavallei, een uur noordelijk van Madrid. Hij ondersteunt Spaanse bedrijven bij internationale handel. Maar hij wilde ook met zijn handen werken. Na lang zoeken stuitte hij

Debbie de Jong, eigenaar van een bed and breakfast in Sant Andreu del Terri.

Foto Debbie de Jong 📷

op een watermolen die hij zelf opknapte en nu verhuurt. „Het geeft me enorm veel voldoening om zowel geestelijk als fysiek actief te zijn. Ik heb nu drie gerenoveerde panden in de verhuur. Het is leuk en verrijkend om gasten uit de hele wereld te ontvangen. De inkomsten dienen als vangnet voor ons gezin als het zakelijk wat minder gaat”, zegt Diephuis.

Toen Reijer Staats en Johan Pastoor elkaar tien jaar geleden ontmoetten hadden ze direct het idee om samen „ooit” iets in Spanje te gaan doen. Vijf jaar geleden kochten ze een huis in het dorpje Pinos del Valle, aan de voet van de Sierra Nevada, bij Granada. Twee jaar later kwam er een opgeknapt ezelstal bij. Pas eind vorig jaar maakten ze de definitieve overstap naar Spanje. Hun vaste banen bij respectievelijk het Leids Universitair Medisch Centrum en het Europese subsidieprogramma Erasmus zegden ze op om dit voorjaar een nieuw gastenverblijf te kunnen openen: Lolapaluza. Ook hebben ze een villa aan zee die ze verhuren.

„We hadden graag mee willen doen aan het programma *Ik Vertrek*, maar kwamen niet in aanmerking omdat onze voorbereidingen veel te gedegen waren”, zegt Staats. Met een cynisch lachje: „Een gemiste kans, want misschien gaat nu toch nog alles mis.”

2. Hoe groot is de invloed van de coronacrisis op jullie leven?

Debbie de Jong: „Die is natuurlijk enorm.” Normaal gesproken zou deze week het toeristenseizoen beginnen. „Eerst hoop je dat het allemaal wel meevalt, maar al snel kwam alles plat te liggen. Door de hele maand april kon een streep worden getrokken. Ik probeer zo goed en kwaad als het kan met gasten andere data in te plannen. Gelukkig zijn veel mensen heel meelevend. Een enkeling meldt zich nu al met zijn zorgen over de zomervakantie, maar dat is gelukkig nog niet aan de orde. Mijn personeel is sinds 1 april in dienst. Zolang er een *lockdown* is, krijgen zij een uitkering van de overheid.” Maar: „Al met al gaat dit, vrees ik, wel duizenden euro's kosten.”

Reijer Staats en Johan Pastoor dachten door de vele boekingen van vrienden en kennissen zeer voortvarend aan hun avontuur te kunnen beginnen. Staats: „Het leek er even op dat de provincie Granada virusvrij zou blijven, maar nu is ook hier alles dicht. De gasten die de komende weken zouden komen, krijgen allemaal hun geld terug: die kunnen er natuurlijk ook niets aan doen. We zitten nog niet in zak en as, maar voelen ons wel lusteloos. Nu hopen we vooral dat niet de hele zomer aan ons voorbij zal gaan. Ons streven was dit jaar een omzet van tussen de 22.000 en 27.000 euro te draaien, en dat daarna uit te bouwen. Dat wordt nu moeilijk. Persoonlijk mis ik

nu wel de hectiek van het ziekenhuis in Leiden. Daar had ik nu absoluut in een totale flow gezeten, in de strijd tegen het virus.”

Frank Diephuis leidt rond door zijn watermolen, die hij heeft omgebouwd tot vakantiehuis met vijf slaapkamers en zes badkamers. „Alle weekenden in april waren volgeboekt. Dit is een onverwachte tegenvaller. In deze business is het goed om iets anders achter de hand te hebben. Daarom ben ik nu extra blij met mijn zakelijke projecten. Daarna moeten we verder kijken. Ik heb drie jaar aan de restauratie van deze watermolen gewerkt – drie maanden zonder huurinkomsten kan ik wel overleven. Maar het moet niet veel langer duren.”

Reijer Staats en Johan Pastoor voor hun huis in Pinos del Valle, bij Granada.
Foto Reijer Staats en Johan Pastoor 📷

3. Hoe kijken jullie naar je toekomst?

Reijer Staats: „Die is vol grote onzekerheden. Het is volkomen onduidelijk hoelang dit gaat duren en welke consequenties dit krijgt. Wat gaat de Spaanse overheid doen? Komt er steun voor ondernemingen zoals de onze? Moeten we de zomer als verloren beschouwen? En zal het toerisme überhaupt nog geheel herstellen in Spanje?”

”

De gedwongen sluiting gebruik ik voor onderhoud aan mijn huizen

Frank Diephuis – ondernemer

Frank Diephuis maakt zich ongerust over de gebrekkige wijze waarop de Spaanse regering de crisis probeert te bestrijden. „Het lijkt er niet op dat ze de regie stevig in handen heeft. Terwijl het toch aan de politiek is om deze crisis ook op economisch gebied te managen. De gedwongen sluiting gebruik ik voor onderhoud aan mijn huizen. Als het toerisme weer op gang komt, moet alles tiptop in orde zijn.”

Debbie de Jong probeert positief te blijven. „Neem geen voorschot op je sores, luidt een Jiddisch gezegde. Dat doe ik dan ook maar niet. En gelukkig blijft de zon hier

altijd schijnen.”